

kindlasti ka paraneb. Aga üldiselt on nii, et ka selles osas on see töö õnnestunud ja pean oma kohuseks tänase hea ja ilusa eest öelda südamlik aitäh kõigile tegelastele, kes opereti loomisega ja lavalepaigutamise vaeva nägid - kõigile neile suur aitäh! Soovin edu järgmiste ja veel paremate teoste loomiseks!

Sm. T. TARGAMA: Öeldakse, et rõõmu on raske väljendada ja sellepärast tahaksin ainult paari sõnaga rääkida tänase uue algupärase teose etendusest.

Kõige suurem rõõm on muidugi sellest, et meil on ilmunud jälle üks algupärane teos kaasaegsel teemal. Ja minu arvates on see väga hästi õnnestunud ja sel puhul me võime olla väga rahul ja rõõmustada.

Kõigepealt autoritest, kelle kaudu teos saab oma alguse. Minu arvates on siin sm. Normet suure sammu edasi läinud ja sm. Parve, keda me esimest korda näeme opereti libretistina, on väga huvitavalt ja võimekalt ennast avaldanud ja sellepärast tahaks loota, et me seltsimeeste Normeti ja Parve koostöös varsti saame ühe uue väärtteose.

Teiseks tahaksin mainida meie soliste, näitlejaid, kes on andnud terve rea väga huvitavaid karaktereid oma osatäitmistes. Siis tahaksin tänada lavastusebrigaadi, eesotsas sm. Toonaga, kes meil külalisena on välja toonud selle teose, ja tahaksin õnnitleda ka dirigenti Ülo Raudmäed, kellele opereti dirigeerimine oli esmakordseks ülesandeks ja kes tuli sellega väga hästi toime, kellel on väga suured eeldused sellel alal edaspidiseks tööks. Ma tahaksin õnnitleda ka koormeisterit sm. Trilljärve, kes väga ulatuslikult on teinud tööd kooriga ja sm. Normeti väga hästi kirjutatud kooripartiid juhtides

on teinud väga ilusa töö. Sm.Trilljärve töö on suur samm edasi.

Kahjuks muidugi publiku seisukohalt võib-olla igal pool ei pääse koor maksvusele täies ulatuses, jäädes mõnel kohal varjule, näiteks II vaatuses, kus on paigutus selline - osa jääb publikusse seljaga. See on akustika küsimus. Meie ise teame seda ja oskame kuulata.

Ma olen päris kindel, et see teos, mis on igapidi teostatud väga maitsekalt, saab rõõmustavaks üllatuseks ka meie publikule, kes peaks hakkama seda külastama. Veel kord südamest aitäh kõigile, kes seda teostaid!

Sm.MARGUSTE: Ainult ühe korra kuulsin. Muidugi see teos on väga hästi teostatud ja publikule kindlasti vastuvõetav, sellepärast et ta seisab kahe jalaga meie endi keskel, ta on tänapäevast läbi imbunud. Pealegi turismi teema - paljud detailid on seal nii mõnelegi tuttavad, ja tänapäevased kunstiprobleemid on puudutatud, mis seal esinevad, nii et tõesti on kahju, kui operett lõpeb. Ja nii järsku lõpeb. Kolm vaadust näidatakse, aga see viimane vaatus on niivõrd lühike, pärast vaheaega ta jääb nii üksikuna ja ruttu lõpeb. Kas ei võiks teda pikemaks teha? Või kui ei saa - kas ei võiks siis liita, teine ja kolmas vaatus ilma vaheajata esitada? Nüüd jääb niisugune tunne, et liiga järsku lõpeb viimane vaatus ja tuleks seda pikemaks teha.

Siis teine mõte oli, et teise vaatuse revüüpilt võib-olla pidurdab selle opereti hoogsat arengut. Kas seda nii pikalt on vaja anda? See muutub juba teatud traditsiooniks meie operettides - on kolm vaadust, teises vaatuses tuleb konflikt ja tantsunumbrid. Minul isiklikult tekkis siin igavusetunne

kõiki neid tantse jälgides - tekib seismine opereti arengus.

Siis muusika seisukohalt - kolmanda vaatuse alguses Lauri poolt esitatud muusikaline number langes stiilist välja. (Esimene osa - poliitiline teema.) Positiivsest osast siin juba räägiti, mul midagi juurde lisada ei ole.

Sm. PLEES: Hea tükk. Paar momenti, mis kahtlusi tekitasid, neist on varemalt räägitud. Libreto läbilugemise juures tekkisid kartused, et kas me tohime niisugust tükki lavastada - kas meie peale ei pahandata? Kas inimesed ei saa meie peale kurjaks, et me pilkame nende omakseid, kes on ära läinud?

Ma pean ütlema, et tükk praegusel kujul mingit põhjust ei anna niisugusteks kartusteks. Ta on põhjendatud. Mõnede tegelaste najal niisuguste olukordade väljatoomine, minu arvates see on vastavates raamides hoitud ja väga tagasihoidlik. Nii et minu arvates see küsimus langeb ära.

Teiseks meil oli ka kartus, et teema sarnaneb operetiga "Kusagil lõunas". Ma tunnen seda operetti, kuid tänast tükki vaadates ei tundu üksikutes stseenides mingit kordumist või sarnasust. Võib-olla et see on sellepärast, et siin puht eestlus vaatab eestlaste olukorda. Tükki vaatama tulles oli selles suhtes kartusi, aga vaatasin, ja kartus hajus, olgugi, et "Kusagil lõunas" läheb veel praegugi mitmes teatris. Kas see on lavastuse või autorite süü, aga igatahes see on õnnestunud tükk.

Ka üksikud osatäitjad, peab ütlema, väga ilusti tegid oma osad. Sm. VASAR, vaatamata sellele, et ta on teist korda laval, oli väga tubli. Aga loodame, et kui see praegu on nii tubli, siis aasta kolme pärast on see väga hea.

Siis samuti sm. Pärn (Kärvet?) ei tee seda kaju naeruväärseks, ei tee niisuguseks, et hoopis peaks teda vihkama. On niisugusena kujundatud ja on täiesti loomulik tüüp. Ainult sm.Kärvet Nilseni osas natuke väänab keelt. See ehk veidi häirib - ei saa panna rumalat inimest sinna juhatama meie inimesi.

Lavastuses on teisigi häid osatäitmisi. Ühe sõnaga - väga õnnestunud. Soovin kõigile väga suurt edu ja ühtlasi loodan, et autorite poolt see ei ole mitte viimane teos selles laadis.

Sm.O.LUND: Palju on juba räägitud ja häid ning ilusaid sõnu räägitud. Mina kahjuks pean sedasama kordama, sellepärast et mul on olnud kogu aeg usk sellesse teosesse, alguspäevist saadik. Väga palju on muret olnud, väga palju raskeid küsimusi on lahendada tulnud, kuid siiski usk oli teosesse, sest libreto kõlas väga uudsena, värskena ja ka head huumorit oli seal. Sellepärast ma ootasin häid tagajärgi. Nagu ma juba kunstinõukogus avaldasin oma arvamist, et see tükk on üks õnnestunumaid tükke ja loodame talle head menu, kuid ma veendusin selles ka täna veel kord tükki vaadates ja sain suure naudingu.

Sm. Parvet ja sm.Normetit ja sm.Toonat tuleb tänada nende suure töö eest. See on väga raske töö - sünnitada uut lavateost. See on võib-olla isegi raskem kui sünnitada inimest maailma ja niisamasuguste valudega ja samasuguse pingega käib see toiming. Meie, lavainimesed, teame seda ja sellepärast on eriti rõõmustav, et sellel murel ja sellel valul oli tagajärg - on sündinud terve ja elujõuline laps.

Ma ei tahaks sugugi ütelda, et meie näitlejatel ei oleks siin suuri teeneid. Tõesti, igas näitlejas, kes siin esineb, võib näha, et nad kasvavad, arenevad. Seda võime näha sm.Vasaris - kui esimest korda tuleb lavale - isegi see väikene kogematus on veel osale kasuks. See teeb ta väga sümpaatseks. Muidugi tuleb veel tööd teha vokaaliga.

Sm.URB on väga tore, väga naiselik, väga soe ja väga siiras sealjuures. Usud teda. Usud, et ta suure sümpaatia- ga, suure hingega inimene on ja siin ei oleks võinud kuidagi- moodi seda osa täita harjunud primadonna oma võtetega.

Samuti meeldis mulle sm.Kärvet. Tal on nähtavasti väga head eeldused luua draamakujusid. Ta on väga palju osi tei- nud ja kõik need osad on tal erinevad. Tunnen väga suurt rõõmu sm.Kärveti tööst.

Samuti oli rõõmustav vaadata sm.Lepa väga värsket ja elavat kuju, samuti sm.Sellistemägi - väga pikantset, hea taktitundega ja hea maitsega antud kuju.

Ma tänan sm.Roosat ja sm.Põtra nende suure töö ja heade tulemuste eest. Aitäh kogu kollektiivile!

Sm. P.MÄGI: Tundub, et see aforism ja tõde, et "kõik tunnevad operetti, keegi ei tea, mis ta õieti on," - seda kogesime me selle teosega ka järjekordselt. Me mäletame, kui aasta tagasi ühel päeval meie lauale ilmusid koos autoritega (Sm.Normet: Kas ka lauale?) esimesed materjalid, - siis kuul- sime kriitilisi arvamusi, kas on operett, kas on aktuaal- ne, kas ta on lavaline jne. Ühe sõnaga - kas ta üldse on operett. Nüüd täna me nägime, et ta siiski operett on.

Seltsimees Normetit ma tunnen heliloojana ja suure opere-

ti sõbrana ja suure opereti tundjana ning uurijana. Ja tema põhimõte, kui ma ei eksinud, on siiski võtta meie ja maailma klassikast parimat eeskujut. Selle teose arendamisel ja tema muusika loomisel on sm. Normet seda teed jätkanud oma loomingu. Ja peab ütlema - väga edukalt, sest ta ei ole seda eeskujut mitte matkinud lihtsalt, vaid on andnud kaasaegse ja omapoolse uue tunnetuse asjale, rääkimata asja uuest, aktuaalsest sisust.

See on tore, et kaks niisugust autorit on leidnud ühise keele oma loomingu, kes tegelikult oma loomingu on eripalgelised, sest sm. Parvet me kohtame esmakordselt opereti libretistina, küll aga tunneme teda publitsistina, lasteraamatute autorina jne. Nüüd on ta leidnud oma laialdasel amplituudil veel ühe lõigu, kus ta võib väga palju kasulikku tuua. Sm. Normet ~~ei~~ vastupidiselt on püüdnud ainult opereti raskelt käidavat teed rajada ja on end väga edukalt sel alal täiendanud, nii et teos on väga ühtlane oma stiililt. Muusika uus sisu ja vorm on teineteisega väga tugevalt käsikäes. Ja tagajärg on õige operett, meie aktuaalses algupärasel loomingu just suur-operett.

See on minu arvates asja juures üks kõige tõsisemaid jooni, et see on operett ja kaasaja operett. On võetud, nagu siin just mainiti, elu, milles meie ise, meie omaksed või tuttavad, lihtsalt eestlased, sammuvad.

Sellesse loomingu, ansambli on tugeval määral andnud oma panuse sm. Toona. Sm. Toona töö ei ole siin mitte ainult lavastaja töö. Sm. Toonat võime lugeda mitte-ofitsiaalselt kaasautoriks, sest töö käigus sm. Toonal jäi enne praktilisele tööle asumist teost veel tublisti redigeeri-